

Magisch Moravië

Genieten van heerlijke wijnen, proeven van fantastisch eten en dwalen door barokke kastelen met weelderige tuinen. Dit is Zuid- en Oost-Moravië, het kloppende en gastvrije hart van de Tsjechische wijncultuur en tradities. Tel daar de levendige studentenstad Brno bij op, en je hebt de perfecte bestemming voor een ontspannen autovakantie. Pak de auto-sleutels en ga mee op een culinaire en culturele ontdekkingsreis door het best bewaarde geheim van Centraal-Europa.

Tekst en beeldmateriaal: Mirjam Preusterink

Ontdek Brno: het verrassende startpunt van de rondreis
Laat je verrassen door Brno, een levendige en hippe studentenstad. Omdat het kleiner en minder bekend is dan Praag, hangt er een heerlijk authentieke sfeer zonder massatoeristen. De straten bruisen van de gezellige koffietentjes, hippe bars en schitterende historische monumenten. Het absolute hart van de gezelligheid is de Groentemarkt (Zelný trh). Al sinds de dertiende eeuw vind je op dit plein dagelijks een kleurrijke groentemarkt, waarmee het een van de oudste markten van Europa is. Wandel hier 's ochtends vroeg langs de kramen, snuif de geuren op en ontdek de lokale seizoensproducten. Mis ook de opvallende roze ijswagen niet; het ambachtelijke ijs is een absolute aanrader voor fijnproevers! Het iets verderop gelegen centrale Vrijheidsplein fascineert door een unieke mix van barokke architectuur en gewaagde moderne kunst. De absolute blikvanger is de zwarte, astronomische klok in de vorm van een kogel. Elke dag om 11:00 uur rolt er een glazen knikker uit een van de vier openingen. Wie de bal vangt, mag hem houden als een uniek souvenir! Heb je geen last van hoogtevrees? Beklim dan de 92 meter hoge toren van de Sint-Jacobskerk voor een adembenemend uitzicht over de stad. Grote kans dat deze klim voor een gezonde eetlust heeft gezorgd. Schuif daarna aan bij Kohout na Vině, een fantastisch restaurant en wijnbar gevestigd in het Huis van de Kunsten.

Dit door Michelin aanbevolen pareltje wordt gerund door een enthousiast team van jonge professionals die ultieme gastvrijheid bieden. Voor een verfijnde viergangenlunch betaal je nog geen 30 euro!

Hoewel de historische binnenstad betoverend is, staat er in Brno ook een van de belangrijkste architectonische schatten ter wereld: Villa Tugendhat. Dit modernistische meesterwerk werd tussen 1929 en 1930 gebouwd naar een revolutionair ontwerp van de legendarische architect Ludwig Mies van der Rohe. Het iconische gebouw staat op de UNESCO-werelderfgoedlijst en is een absolute must voor designliefhebbers. Vanaf de straatzijde oogt de villa bescheiden, maar zodra je binnenstapt door een loodzware houten deur word je overweldigd. De enorme glazen pui biedt een spectaculair uitzicht op de lageregelegen tuin en de skyline van de stad. In de zithoek staan de beroemde, speciaal voor dit project ontworpen Barcelona stoelen.

De villa brak met alle toenmalige trends en was het eerste particuliere woonhuis met een stalen skeletbouw. Dankzij de kruisvormige stalen kolommen waren er geen dragende binnenmuren nodig, wat zorgt voor een ongekend open ruimtegevoel. Het absolute hoogtepunt is de iconische onyx wand, die magisch van kleur verandert wanneer de laagstaande winterzon erop schijnt. Daarnaast was de villa uitgerust met hypermoderne snuffjes. Denk aan een vroeg soort heteluchtverwarming en elektrisch bedienbare ramen die volledig in de kelder kunnen zakken. Het Joodse echtpaar Fritz en Greta Tugendhat kon helaas maar kort van hun droomhuis genieten; in 1938 moesten zij vluchten voor de nazi's. Tijdens de Tweede Wereldoorlog nam de Gestapo de villa in. De Duitse commandant vond de onyx wand zo lelijk dat hij er een bakstenen muur voor liet metselen. Dit bleek achteraf de redding van het kunstwerk. Het overleefde de oorlog, zelfs toen het Rode Leger de villa later als paardenstal gebruikte. Na een ingrijpende restauratie is de villa tot in het kleinste detail in de oorspronkelijke staat teruggebracht. Tip: reserveer je tickets minstens drie tot zes maanden van tevoren, want de rondleidingen zijn wereldwijd enorm populair.

Wil je luxe, maar betaalbaar overnachten in het centrum? Dan is het sfeervolle Hotel Grand Palace Brno de perfecte keuze. Zorg wel dat je 's morgens alle tijd neemt om te genieten van het uitgebreide ontbijtbuffet.

De Barokke Pracht van Kroměříž
Op weg richting het oosten mag een tussenstop in Kroměříž niet ontbreken. Je vindt hier het Aartsbisschoppelijk Paleis en de bijbehorende kasteeltuinen, die trots op de UNESCO-werelderfgoedlijst staan. Het paleis ademt pure grandeur. Wandel door de adembenemende troonzaal of bewonder de wereldberoemde schilderijengalerij met topstukken van meesters als de Italiaanse

Titiaan. Film liefhebbers herkennen het interieur vast: de legendarische film Amadeus werd hier grotendeels opgenomen. De absolute magie van Kroměříž vind je buiten. De Kasteeltuin is een romantisch Engels park vol klaterende vijvers, statige bomen en vrij rondlopende pauwen. Iets verderop ligt de Bloementuin, een architectonisch hoogstandje uit de 17e eeuw. Hier dwaal je tussen perfect gesnoeide hagen en kleurrijke bloembedden, met als hoogtepunt een indrukwekkende, 244 meter lange colonnade vol historische beelden. Vergeet vooral je camera niet!

Bata: meer dan schoenen
In het oosten van Moravië ligt Zlín, een stad die geldt als hét ultieme voorbeeld van modernistische architectuur en stadsplanning. Tot het begin van de twintigste eeuw was Zlín een onbedui-

dend dorp. Dat veranderde compleet toen de visionaire schoenenmagnaat Tomáš Baťa de stad transformeerde tot het hart van zijn wereldwijde imperium. Baťa dacht aan het welzijn van zijn arbeiders en liet de stad ontwerpen volgens het principe ‘collectief werken, individueel leven’. Centraal stonden de fabriekshallen van rode baksteen, beton en staal. Daaromheen verrezen de typische ‘Baťa-huizen’: uniforme, kubistische arbeiderswoningen in het groen. Baťa regelde winkels, een universiteit, een bioscoop en zwembad voor zijn personeel, dat bovendien een salaris ontving dat ruim twee keer hoger lag dan gemiddeld. Het architectonische hoogtepunt is Wolkenkrabber 21, het voormalige hoofdkantoor. Uniek is de complete werkkamer die is ingericht in een lift, inclusief stromend water en een telefoon. Zo kon de schoenenpionier vergaderen terwijl hij zich gelijk tussen de verdiepingen verplaatste naar een volgende afspraak. Efficiënter kan bijna niet! Vandaag de dag hebben de oude fabriekspanden een creatieve herbestemming gekregen met hippe cafés, een universiteit en een indrukwekkend schoenenmuseum.

Voor een exclusieve afsluiting bezoek dan La Villa Restaurant, gevestigd in een historische, villa uit 1941, ooit gebouwd voor de grootvader van de latere president Václav Havel. Het restaurant staat nu bekend om zijn uitmuntende, door Frankrijk geïnspireerde gastronomie, die inmiddels is bekroond met een prestigieuze Michelinster.

Het sprookje van Lednice
Het Kasteel van Lednice, gelegen in het zuiden van Tsjechië, is een van de meest indrukwekkende neogotische monumenten van Europa. De geschiedenis van dit sprookjesachtige slot is onlosmakelijk verbonden met het vorstenhuis van Liechtenstein. Meer dan zevenhonderd jaar lang - van de dertiende eeuw tot het einde van de Tweede Wereldoorlog - was het landgoed in het bezit van deze invloedrijke adellijke familie. Gids Vendy Holásková leidt de bezoekers rond met een flinke hoeveelheid humor; een

genot om naar te luisteren. Samen met haar moeder Ivana - die al 40 jaar curator is - woont ze in het kasteel. Er is trouwens een bijzondere Nederlandse connectie: elk jaar schenkt een Nederlandse weldoener maar liefst 30.000 tulpenbollen aan het kasteel. Dit zorgt elk voorjaar voor een adembenemend en kleurrijke schouwspel. In de negentiende eeuw veranderende de Liechtensteiners de oorspronkelijke middeleeuwse burcht tot een luxueus zomerverblijf met meer dan 420 kamers en 83 badkamers. Kosten noch moeite werden gespaard. Het kasteel kreeg een romantisch uiterlijk met sierlijke torentjes en een monumentale palmenkas. Binnen blinkt het interieur uit door verfijnd houtsnijwerk. Het absolute mees-terwerk is de beroemde wenteltrap, die volledige uit één enkele eikenstam is gemaakt - zonder het gebruik van een enkele spijker. Samen met het nabijgelegen kasteel Valtice vormde Lednice het hart van een gigantisch cultuurlandschap, dat tegenwoordig op de UNESCO-Werelderfgoedlijst staat. De familie legde uitgestrekte

Engelse tuinen, spiegelende vijvers en romantische follies aan. Hoewel het bezit in 1945 door de toenmalige Tsjechoslowaakse staat in beslag werd genomen, blijft het kasteel de ultieme herinnering aan de rijkdom, macht en culturele erfenis van het vorstenhuis in Centraal-Europa.

Wijnen proeven
Wie Zuid-Moravië zegt, zegt wijn. In het schilderachtige plaatsje Petrov vind je Plze: een unieke verzameling van 80 historische, witgekalkte wijnhuisjes. Ze vallen direct op door hun felblauwe plinten en handgeschilderde bloemmotieven. Deze gevels vormen de toegang tot wijnkelders die diep in de heuvels zijn uitgegraven en al eeuwenlang van generatie op generatie overgaan. Tegenwoordig herbergt elk huisje een sfeervol proeflokaal. Vaak openen de deuren aan het eind van de middag en kun je hier als bezoeker de lekkerste lokale wijnen proeven én kopen. Voor de absolute topwijnen van het land reis je door naar Valtice. In de kelders van het kasteel aldaar bevindt zich de Nationale Wijnkelder van Tsjechië. Hier liggen de honderd allerbeste wijnen van het land uitgestald. Een unieke kans om de absolute crème de la crème te proeven. Mocht er nog tijd over zijn, breng dan zeker een bezoek aan het wijndomein van de familie Špalek. Al generaties lang worden hier uitmuntende wijnen geproduceerd, met de nadruk op karaktervolle witte varianten zoals Grüner Veltliner en Riesling. Vandaag de dag staat Kamilla Špalek aan het roer van het familiebedrijf. Tijdens een wijnproeverij vertelt ze vol passie over de volledig biologische werkwijze. Omdat er geen chemische bestrijdingsmiddelen worden gebruikt, kent het natuurlijke

proces ook een keerzijde: soms moet de familie nachtenlang met de hand rupsen van de wijnstokken plukken. Die toewijding werpt zijn vruchten af, want verschillende wijnen zijn al flink in de prijzen gevallen. Een tour door hun eeuwenoude kelders is een absolute aanrader. Het enige probleem van Zuid- en Oost-Moravië, is het afscheid nemen. Het gebied heeft zo ontzettend veel te bieden, dat de tijd vaak te kort is. Het is een fantastische vakantiebestemming en bovendien betaalbaar. Ook enthousiast geworden om deze prachtige streek te bezoeken, maar vind je het te ver om met eigen auto vanuit Nederland hiernaar toe te reizen? Vlieg naar Wenen en neem vanaf hier een huurauto. Kijk voor meer informatie op www.visitczechia.com, www.south-moravia.com, www.gotobrna.cz/en en www.vychodni-morava.cz/en

